

Uudenmaan
kiertotalouslaakso

Uusimaa-kahvila 19.11.2025

Tukea kunnille kiertotaloussiirtymässä

Simo Karetie

**Euroopan unionin
osarahoittama**

PIRKANMAA
COUNCIL OF TAMPERE REGION

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Tampereen yliopisto
Tampere University

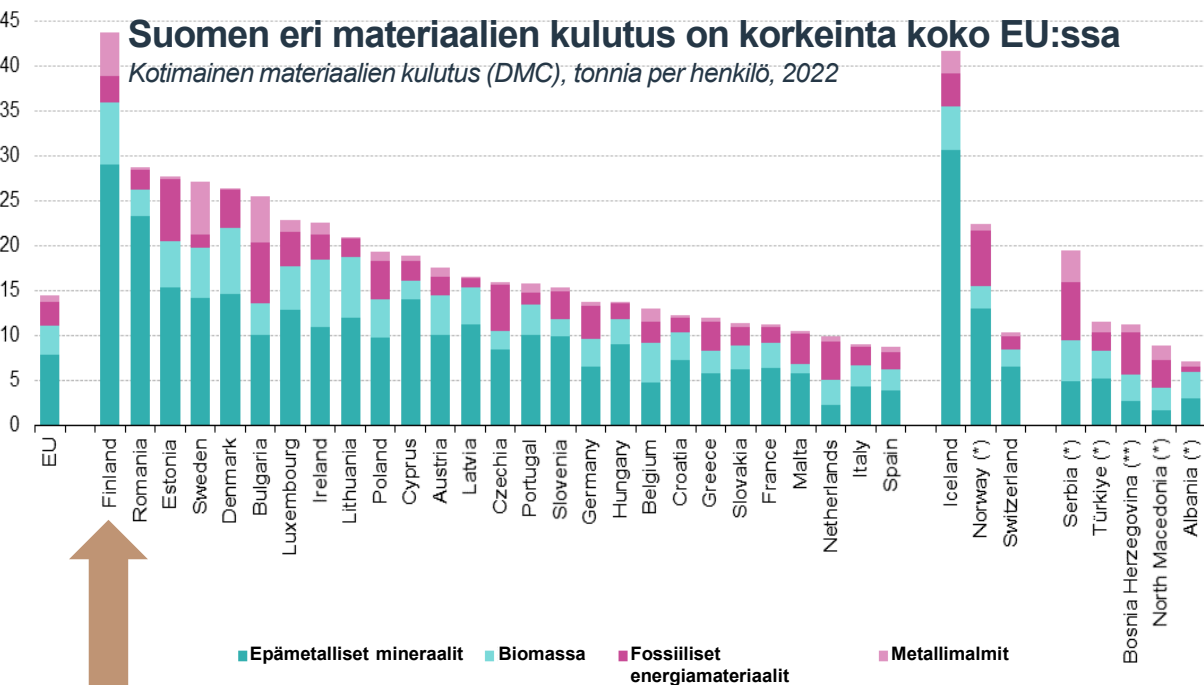
KOPPI – Alueelliset kotipesät:
tuki ja pilotointi kiertotalouden
green deal -sitoumuksiin.
Euroopan unionin osarahoittama.

Ohjelma

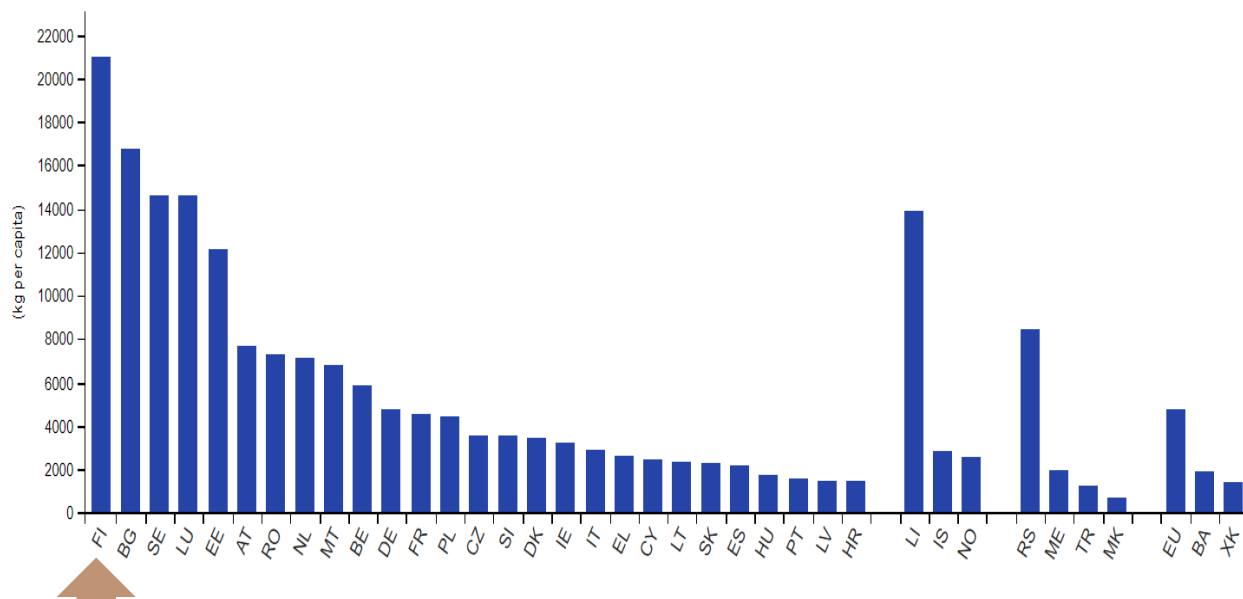
- Uudenmaan kiertotalouslaakso; KOPPI: Alueelliset kotipesät – tuki ja pilotointi kiertotalouden green deal -sitoumuksiin 2025-2027. Euroopan unionin osarahoittama, EAKR Valtakunnallinen Vihreän siirtymän teemakokonaisuus / **Simo Karetie** ja **Pipsa Salolammi**, Uudenmaan liitto
- Porvoon kaupungin kiertotalouden green deal-sitoumus, tilojen käytön tehostaminen ja maamassojen hallinta / **Jarkko Lyytinen**, Porvoon kaupungin kaupunkisuunnittelupäällikkö
- Vantaan kaupungin Kiertotalouden green deal -sitoumus, rakentaminen, maamassat ja tilojen tehokas käyttö / **Kimmo Nekkula**, kiertotalousasiantuntija, Vantaan kaupunki
- Keskustelu

EU-vertailussa Suomi kuluttaa materiaaleja ja tuottaa jätettä runsaasti

Waste generation, 2020

Mitä on kiertotalous?

Kiertotalous on talousmalli, joka auttaa hillitsemään ilmastokriisiä, luontokatoa ja luonnonvarojen ylikulutusta.

Kiertotalous tuottaa taloudellista hyvinvointia maapallon kantokyvyn rajoissa. Siihen sisältyy ajatus talouskasvun irtikytkenästä neitseellisten luonnonvarojen käytöstä (resurssituottavuus).

Kiertotaloudessa tavoitteena on vähentää neitseellisten luonnonvarojen käyttöä pitämällä tuotteet, materiaalit ja resurssit mahdollisimman pitkään talouden käytössä. Samalla säilytetään niiden arvo kierrosta toiseen ja vähennetään jätteen syntyä.

Uudenmaan
kiertotalouslaakso

Kiertotalouden green deal

**Euroopan unionin
osarahoittama**

PIRKANMAA
COUNCIL OF TAMPERE REGION

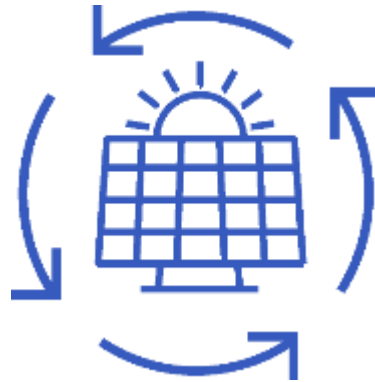

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

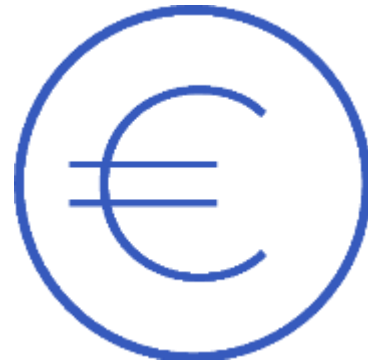

KOPPI – Alueelliset kotipesät:
tuki ja pilotointi kiertotalouden
green deal -sitoumuksiin.
Euroopan unionin osarahoittama.

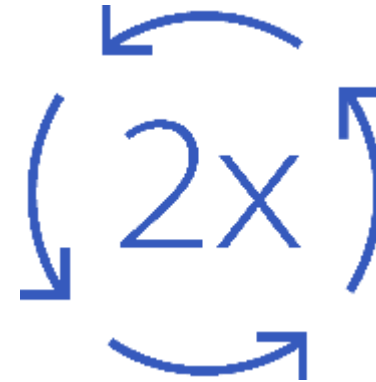
Suomi on asettanut tavoitteet luonnonvarojen kulutuksen taittamiseksi

Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee, ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi kasvaa siten, että kotimaan primääriraaka-aineiden kokonaiskulutus ei 2035 ylitä vuoden 2015 tasoa.*

Resurssien tuottavuus kaksinkertaistuu vuoden 2015 tilanteesta vuoteen 2035 mennessä.

Materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistuu vuoteen 2035 mennessä.

* Vientituotteiden valmistukseen käytetyt luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin.

Sitoutuja on osa
koko Suomelle
merkityksellistä
työtä.

MIKSI KIERTOTALOUDEN GREEN DEAL?

Yhteistyö ja
verkostot muiden
kiertotalouteen tähtäävien
toimijoiden kanssa

Tietoa kiertotalous-
ratkaisujen rahoitus-
mahdollisuuksista

Tukea, tietoa ja
sparrausta ministeriöiltä
ja "kotipesiltä" *

Syötteitä
strategiatyöhön

Ideoita ja toiminta-
malleja vaikuttaviin
kiertotaloustoimiin

Säästöjä ja huoltovarmuutta
kiertotalousratkaisuista

Kansainvälistä kilpailuetua vihreän
siirtymän edelläkävijyydestä

* Sitoumusten toimeenpanoa ja toimijoiden välistä yhteistyötä tukevat niin kutsutut "kotipesät". Ne tukevat toimia muutosalueella, sparraavat ja edistävät yhteistyötä sekä rahoituslähteiden löytämistä. Ministeriöt rahoittavat kotipesien toimintaa.

Mihin kiertotalouden green dealissa sitoudutaan?

1

Toteuttamiseen.

Sitoutuja toteuttaa valitsemansa toimenpiteet. Toimenpiteet viedään osaksi organisaation omaa strategiaa ja ilmasto- ja/tai luontotyötä.

2

Yhteistyöhön.

Sitoutuja varmistaa, että kaikki sitoumuksen toteutumisen kannalta olennaiset arvoketjun tahot ovat mukana.

3

Seurantaan.

Sitoutuja mittaa ja raportoi toimenpiteiden edistymisestä Sitoumus2050-alustalle kolmen vuoden välein.

4

Osaamisen kehittämiseen.

Sitoutuja kehittää organisaationsa johtamista, työntekijöiden osaamista ja tiedonhallintaa kiertotaloutta tukevaksi.

SITOUMUSTA VARTEN VAADITAAN

- ✓ Toimenpiteet
- ✓ Tavoite ja välitavoite
- ✓ Mittarit
- ✓ Vastuutahot

Kiertotalouden green deal

Kiertotalouden green deal on tarkoitettu yrityksille, toimialoille, kunnille ja maakunnille. Sitoumus tarjoaa puitteet mutta myös asiantuntijoiden tukea, esimerkkejä ja verkostoja. Kiertotalouden green deal koostuu viidestä muutosalueesta.

- 1. Resurssiviisas rakennettu ympäristö** Keinoina esimerkiksi hankkeiden suunnittelu ja valmistelu, olemassa olevien rakennusten elinkaaren pidentäminen ja tuotteiden uudelleenkäyttö ja kierrätys.
- 2. Kiertotalouteen perustuva teollisuus** Resurssituottavuutta ja kiertotalousastetta voidaan kasvattaa kestävän tuotesuunnittelun ja liiketoimintamallien kautta, tuotantoprosesseja uudistamalla ja sähköistämällä sekä kierrätysmateriaalien ja sivuvirtojen hyödyntämisellä. Kunnat voivat tukea työtä esim. hankinnoilla ja kiertotalousalueiden kehittämisellä.
- 3. Kestävä kulutus ja liiketoiminta** Uudelleenkäytön, jakamisen, huoltamisen ja korjaamisen palvelumallien kehittäminen muokkaa kulutustottumuksia. Kunnat voivat tukea työtä esim. hankintojen, verkostoyhteistyön, koulutuksen, hankkeiden ja kokeilualustojen kautta.
- 4. Materiaalitehokas energiajärjestelmä** Kestävien energiajärjestelmien suunnittelu, hukkalämpöjen hyödyntäminen, polttoon perustamattomat uudet energiaratkaisut ja digitalisointi auttavat irtautumaan fossiilisista ja polttoon perustuvasta tuotannosta.
- 5. Uudistava ruokajärjestelmä** Keskiössä ovat maaperän elinvoimaisuuden parantaminen ja ravinteiden kierrätyksen lisääminen. Kotimaisten kasvien ja kalan käytön lisääminen edistää kestävyttä ja vähentää riippuvuutta tuontiraaka-aineista. Ruokahävikin vähentäminen ja tehokkaammat pakkaukset lieventävät vaikutuksia ympäristöön.

Kiertotalouden green deal on vapaaehtoinen strateginen sitoumus. Organisaatio sitoutuu Kiertotalousohjelman luonnonvaratavoitteita, hiilineutraaliutta ja kestävää taloutta edistäviin tavoitteisiin ja toimiin vuoteen 2035 mennessä.

Uudenmaan liitto – kiertotalouden green deal

Sitoudumme tukemaan kiertotaloussiirtymää erityisesti rakennetun ympäristön ja uudistavan ruokajärjestelmän osa-alueilla. Kehitämme ylikunnallista yhteistyötä, vauhditamme hankkeita ja yrityskumppanuuksia sekä edistämme rahoitusta, innovaatioita ja kansainvälistä verkostoitumista.

Tavoitteet vuoteen 2035 mennessä:

- Alueen kunnat ja muut kiertotaloustoimijat laativat omat sitoumuksensa.
- Tuemme ruokajärjestelmän innovaatioiden kasvua sekä minimoimme syntyvän ruokahävikin ja elintarvikejätteen määrän Uudenmaan kunnissa.
- Vahvistamme rakennusosien uudelleenkäyttöä
- Tehostamme rakennusalueiden massojen uudelleenkäyttöä ja massojen hyödyntämistä tavoitteena nostaa niiden hyötykäyttöastetta nykyisestä noin 20:stä 50:een prosenttiin.

Toteutuskeinoja mm.:

- Toimimme alueellisena kotipesänä, joka tukee Uudenmaan kuntia ja muita toimijoita kiertotaloussiirtymässä.
- Tuemme ruokajärjestelmän innovaatioiden kehittämistä kohdentamalla rahoitusta kehityshankkeisiin sekä kannustamalla kuntia avaamaan kaupunkitilaa ruokajärjestelmätoimijoiden kokeilukäyttöön.
- Käynnistämme alueellisen massakoordinaation yhteistyöfoorumien tiedon kokoamiseksi ja maamassojen hallinnan työkalujen kehittämiseksi.
- Kehitämme rakennusosapankin.

Kiertotalouden green dealin hyötyjä kunnille

- Elinvoimaa ja kilpailukykyä. Kestävät ratkaisut ja ennustettava toimintaympäristö tukevat investointeja ja innovaatioita.
- Taloudellisia hyötyjä ja rahoitusta. Resurssitehokkuus ja kiertotalous tuovat säästöjä ja madaltavat riskejä. EU-rahoitus edellyttää sekä kunnianhimoisia tavoitteita että kumppanuuksia.
- Tavoitteiden ja sitoumusten vaikuttavuustaso. Edelläkävijyys vaatii korkeata kunnianhimon tasoa.
- Verkostoja ja yhteistyökumppaneita. Kumppanuudet green dealin ja alueellisen yhteistyön kautta tuovat rahoitusta ja osaamista.
- Kiertotalous ja ympäristöviisaus tukevat kestäväää kasvua ja kunnan kilpailukykyä.

Löytyykö kunnan strategiasta tällaisia asioita?

- Kasvun edellytyksien luominen ja työllisyys
- Infrastruktuurien hallinta ja vähähiilisyys
- Rakentamisen päästöjen ja kustannusten hallinta
- Kiinteistönhallintaa ja tilojen käyttöä
- Parempaa asumista
- Kestäviä, innovatiivisia hankintoja
- Ruokapalveluja, ruokahävikin hallintaa ja paikallista ruoantuotantoa
- Eväitä elinkeinon- ja yrityskehitykseen
- Energiayhteisöt ja hajautettu energiantuotanto
- Jätteiden/raaka-aineiden käsittely
- Kestävä kulutus
- Liikenteen paikallisyhteyksien kehittäminen
- Turvallisuus ja resilienssi

”Kiertotalous tarkoittaa työtä ja omavaraisuutta omassa kunnassa ja Suomessa. Kuntarajat ylittävällä yhteistyöllä kunnat voivat edistää ilmastotavoitteita, elinvoimaa, innovaatio-toimintaa sekä saada säästöjä julkiseen talouteen”

SPARRAUS

PILOTIT

KOTIPESÄ

Palvelut kunnille Pirkanmaa ja Uusimaa

Tietoa kiertotaloudesta, tapaamisia asiantuntijoiden kanssa, valmennusta, työpajoja, verkostoja muiden kuntien kanssa, tukea green deal -toimien pohtimiseen

Mahdollisuus osallistua pilotteihin rakennetussa ympäristössä

Yhdessä opittu vauhdittaa alueellisen kiertotalouden kotipesän muotoutumista

Euroopan maista Suomi kuluttaa paljon luonnonvaroja ja tuottaa paljon jätettä henkeä kohti. Materiaalien kiertotalousaste on 2,4 %.*

*) Euroopan ympäristö 2025 –raportti ([linkki](#))

Kiertotalouden pilotit rakennetussa ympäristössä

Toimialana rakentaminen tuottaa suurimman materiaalijalanjäljen Euroopassa. Ala tuottaa 35 % jätteestä ja kolmanneksen kasvihuonekaasupäästöistä.

Rakennusosapankki

Aloitti: 1.10.2025 **Alue:** Uusimaa

Suomen ensimmäinen kuntia ja yrityksiä palveleva markkinapaikka, joka keskittyy rakennusosien uudelleenkäyttöön.

Maamassojen koordinointi

Käynnissä: 2025-2027 **Alue:** Uusimaa ja Pirkanmaa

Suunnittelemalla ennakoivasti maamassojen käyttöä ja kuljetusta vähennetään kustannuksia, päästöjä, jätettä ja uuden aineksen kaivamista. Sekä Uudellemaalle että Pirkanmaalle muodostetaan tarpeeseen yhteistyöfoorumit.

Tilojen käytön tehostaminen

Käynnissä: 2025-2027 **Alue:** Nokia ja Kangasala

Selvitämme kaupungin tiettyjen tilojen käyttöasteen ja luomme mallin käytön tehostamiseksi.

Tontinluovutuksen ehdot

Käynnissä: 2025-2027 **Alue:** Nokia

Tavoitteena on yleistää kiertotalousratkaisut kaupungin tonttien rakennushankkeissa ja samalla luoda kysyntää yritysten tuottamille kiertotalousratkaisuille.

Kaupungeilla ja kunnilla iso ohjausvaikutus rakennetun ympäristön kiertotaloudessa

Korjaussuunnitelma - Green Building Council Finland

- 1. Kaavoitus ja tontinluovutus ohjaamassa**
- 2. Omat hankkeet ja hankinta vipuvartena**
- 3. Taloudellisten kannusteiden tutkiminen**
- 4. Omat prosessit kuntoon**
- 5. Kaupungit kehitysalustoina ja koordinaattoreina**

Kestävä kotikunta rakentuu käytännön teoilla

Pilotti 2. Massakoordinaation maakunnallinen toimintamalli -toimet

1. Käynnistetään yhteistyöfoorumi – kutsutaan massakoordinaation vastuuhenkilöt kunnista ja yrityksistä
2. Etsitään yhteinen massatiedon hallinta-alusta ja käynnistetään ennakoivan massatiedon kerääminen
3. Tunnistetaan tukitoiminta-alueita
4. Tuetaan hankintakäytäntöjen ja -kriteerien käyttöönottoa
5. Asetetaan hyödyntämistavoitteet ja seurataan massa-, päästö- ja säästödataa

Kunnalliset maamassakoordinaation vastuuhenkilöt

1. Keräävät massadataa ja tunnistavat rakennushankkeita ja aluetarpeita
2. Hankkivat tarvittaessa työkalut ja integroivat massadataa yhteiselle alustalle
3. Hyödyntävät tietoa maankäytön ja aluetarpeiden sekä rakennus- ja purkukhankkeiden suunnittelussa
3. Osallistuvat maamassojen yhteistyöfoorumiin
4. Edistävät kestäviä hankintoja

UUDENMAAN MAAMASSOJEN YHTEISTYÖFOORUMI

KUNTA 1
(Helsinki)

KUNTA 2
(Vantaa)

KUNTA 3
(Espoo)

KUNTA 4
(Tuusula)

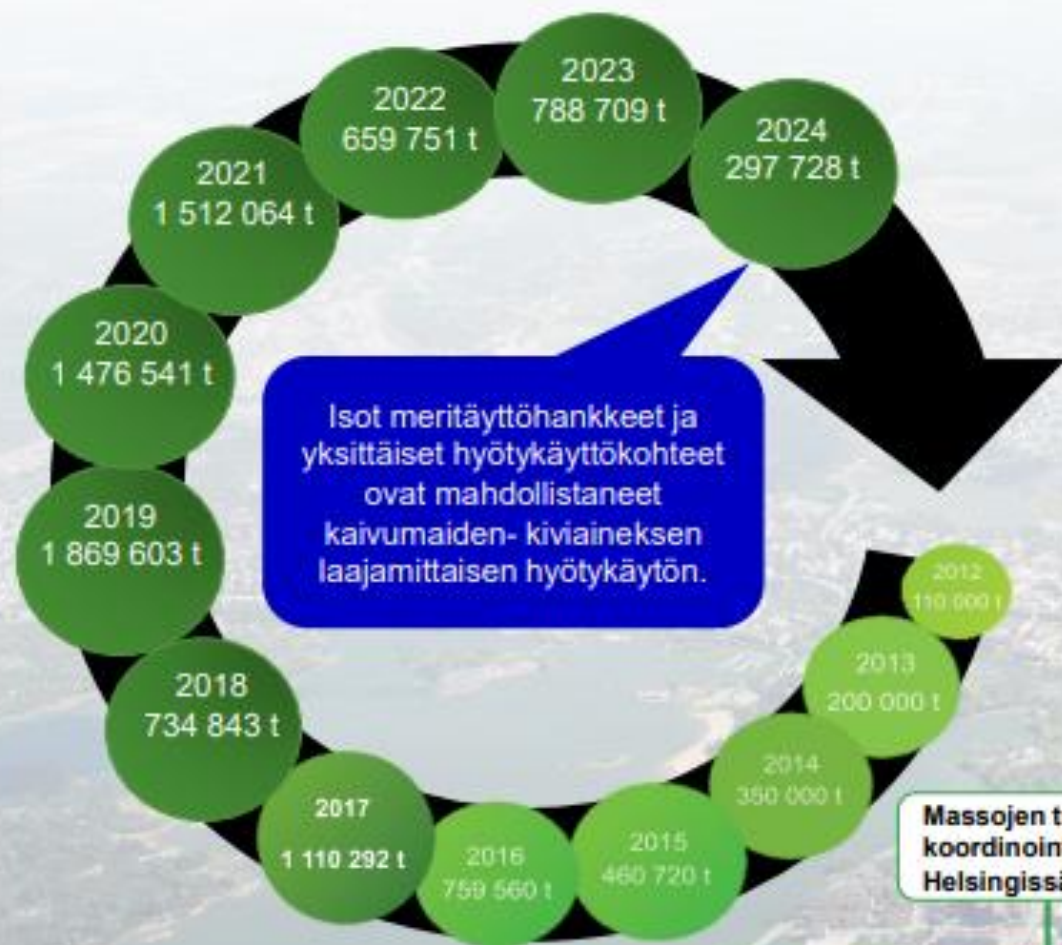
KUNTA 5
(muut halukkaat)

YRITYS?

MUUT?

Valtakunnallinen UUMA-yhteistyö

Massakoordinaatio - Helsingin kiertotalouden keihäänkärki

Isot meritäyttöhankkeet ja yksittäiset hyötykäyttökohteet ovat mahdollistaneet kaivumaiden- kiviaineksen laajamittaisen hyötykäytön.

Saavutetut säästöt 2014-2024:

75,1 miljoonaa

2,1 miljoonaa ⁽¹⁾

10,9 milj. litraa

0,2 milj. litraa ⁽¹⁾⁽²⁾

27 515 tonnia

755 tonnia ⁽¹⁾⁽²⁾

(1) Vuonna 2024 saavutetut säästöt

(2) Laskentamenetelmä muutettu v. 2023 Väyläviraston "Infrarakentamisen vähähillisuuden arviointimenetelmän" mukaiseksi

Massojen tehokas koordinointi aloitettiin Helsingissä.

Kaivumaiden hyödyntämisen kehittämissuunnitelma 1 (2014-2018)

Ohjelman päivitys

Kaupunginjohtaja päätti johtajistossa 5.8.2009, ja sitten myöhemmin uudelleen 30.4.2014 perustaa maa-aineksin koordinoivan työryhmän, jossa on eri hallintokuntien edustajia.

Vuonna 2014 rakennusvirastoon perustettiin kaupungin massakoordinaattorin toimi.

Kaivumaiden hyödyntämisen kehittämissuunnitelma 2

Nurmijärvi: Hiekoitushiekan uudelleenkäyttö

Kun hiekoitushiekkaa käytetään uudelleen, jätemaksusta voi kertyä säästöä talvikauden aikana jopa

124 610 euroa

Lähde: [Puhdistusseulotun hiekoitussepelin soveltuvuus uusiokäyttöön Nurmijärvellä](#), Mirva Harjunpään opinnäytetyö (HAMK, 2024)

Tule harjoittelemaan yhdessä rakennusosien uudelleenkäyttöä

- Koulutusta uudelleenkäyttöön
- Turvallista myyntiä ja ostoja
- Konsultointia ja projekteja kuntien ja yritysten kanssa

Uudelleenkäytettyjen rakennusosien markkinapaikka pääkaupunkiseudulla

ILMAINEN, EI SITOVA

SOVITTAVISSA,
KILPAILUTETTAVISSA,
MAKSULLINEN

OPEROIJA: SPOLIA DESIGN OY 2025-

2026
Asiantuntijapalvelu

- konsultaatiota urakasta ja uudelleenkäytöstä
- projektitapaamisia
- avoimia koulutuksia

Toimeksianto

- purku
- tilaus tuotteista

Markkinapaikka on Euroopan unionin osarahoittama ja toimii pilottina hankkeessa: KOPPI – Alueelliset kotipesät: tuki ja pilotointi kiertotalouden green deal -sitoumuksiin.

Euroopan unionin
osarahoittama

PIRKANMAA
COUNCIL OF TAMPERE REGION

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

eko
kumppanit

Uudenmaan
kiertotalouslaakso

Tampereen yliopisto
Tampere University

spolia design

Markkinapaikka tarjoaa räätälöityä palvelua kunnille

Uudelleenkäytön kysynnän kasvattaminen kunnissa

- Tukea hankintoihin ja hankinta-asiakirjoihin
- Tukea käynnissä oleviin rakennus- purku- ja isännöitsijäpalveluihin
- Digitaalisen markkinapaikan tarjonta ja ammattimainen hinnoittelu
- Kunnan projektimallin kehittäminen uudelleenkäyttöä suosivaksi

Uudelleenkäytön tarjonnan selkeyttäminen

- Helposti uudelleenkäytettävät rakennusosat vapaille markkinoille
- Palvelukonsepti: Inventointi, purku, logistiikka, kunnostus, varastointi, todentaminen ja myynti
- Kunnan projektimallin kehittäminen uudelleenkäytön talteenotolle ja myyntiin
- Laadukas valikoima tuotteita laajan asiakaskunnan ansiosta

Uudenmaan yhteinen markkinapaikka: Miksi rakennusosien uudelleenkäyttöön panostetaan alueellisesti?

Tarve kasvaa

- **Markkinapaikan puuttuminen koettiin pullonkaulana.** Markkinavuoropuhelut kiinteistönomistajien ja kuntien kanssa osoittivat, että tarve kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla.
- **Pilotti tarjoaa yhtäaikaista kestävyysloikkaa yksityiselle ja julkiselle sektorille.** Rakentaa ekosysteemiä uudelleenkäytön kysynnän ja tarjonnan kasvattamiseen, toimintatapojen luomiseen ja liiketoimintamallin kehittämiseen ja testaamiseen.
- **Valmis kiertotalouden green deal –toimenpide:** Palvelee kuntien kiertotalouden green deal – sitoumuksia ja toimii alueen yhteisenä toimenpiteenä.
- **Vastaa koventuviin tavoitteisiin ja sääntelyyn** (taksonomia, kestävyysraportointi, rakennuslaki, kiertotalousstrategia ja kiertotalouden green deal).
- **Toimii pioneerina.** Markkinapaikan toiminta on uutta Suomessa, ja Euroopassakin niitä on vain muutamia.

UUDENMAAN RAKENNUSOSAPANKKI

Uudellamaalla avautuu sekä kuntia että yrityksiä palveleva fyysinen ja digitaalinen markkinapaikka, joka keskittyy rakennusosien uudelleenkäyttöön.

- Mahdollistaa rakennusosien uudelleenkäytön
- Rakentaa toimintamallin
- Lisää osaamista

Hyödyt uudelleenkäytöstä

- CO₂ säästöt (0kgCO₂e / kg)
- Neitseellisten luonnonvarojen säästöt
- Kustannukset
- Rakennustuoteomavaraisuus

Tukea pilotin suunnitteluun

Puolen päivän koulutukset
Suunnittelijat – Urakoitsijat – Tilaajat

Palveluita pilotin toteutukseen
Inventointi – Irrotus – Varastointi

Alkukartoitus

Täytä alkukartoituslomake ja liity mukaan. Osallistuminen on ilmaista.

Suunnittelu (1-2 kk)

Osallistujat suunnittelevat oman uudelleenkäyttöhankkeen rakennusosapankin asiantuntijoiden tuella.

Koulutus (2-3 kk)

Osallistujat saavat koulutusta rakennusosien uudelleenkäytöstä ja markkinapaikan hyödyntämisestä.

Pilotointi (8-10 kk)

Osallistujat toteuttavat oman uudelleenkäyttöhankkeen ja saavat tukea sekä digitaalisella että fyysisellä markkinapaikalla.

Ohjeet

Osallistujat saavat käyttöönsä pilotointien pohjalta laaditun ohjeistuksen uudelleenkäytön liiketoimintamalleihin.

spoliadesign

Uudenmaan kiertotalouslaakso

Simo Karetie
Kuntasparraus, maamassat
simo.karetie@uudenmaanliitto.fi
040 837 5431

Pipsa Salolammi
Kuntasparraus, Rakennusosapankki
pipsa.salolammi@uudenmaanliitto.fi
040 592 7554

Hanna Mattila
Kuntasparraus
Hanna.mattila@uudenmaanliitto.fi
040 630 0507

Kysy myös lisää avoimista rahoitushauista!
www.kiertotalouslaakso.fi

**Euroopan unionin
osarahoittama**

PIRKANMAA
COUNCIL OF TAMPERE REGION

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Tampereen yliopisto
Tampere University

KOPPI – Alueelliset kotipesät:
tuki ja pilotointi kiertotalouden
green deal -sitoumuksiin.
Euroopan unionin osarahoittama.